

DANH TỪ

I – ĐẶC ĐIỂM CỦA DANH TỪ

1. Dựa vào những kiến thức đã học ở bậc Tiểu học, hãy xác định danh từ trong cụm danh từ in đậm dưới đây :

Vua sai ban cho làng ấy ba thúng gạo nếp với ba con trâu đực, ra lệnh phải nuôi làm sao cho ba con trâu ấy để thành chín con [...].

(Em bé thông minh)

2. Xung quanh danh từ trong cụm danh từ nói trên có những từ nào ?
3. Tìm thêm các danh từ khác trong câu đã dẫn.
4. Danh từ biểu thị những gì ?
5. Đặt câu với các danh từ em mới tìm được.

Ghi nhớ

- *Danh từ là những từ chỉ người, vật, hiện tượng, khái niệm, ...*
- *Danh từ có thể kết hợp với từ chỉ số lượng ở phía trước, các từ này, ấy, đó, ... ở phía sau và một số từ ngữ khác để lập thành cụm danh từ.*
- *Chức vụ điển hình trong câu của danh từ là chủ ngữ. Khi làm vị ngữ, danh từ cần có từ là đứng trước.*

II – DANH TỪ CHỈ ĐƠN VỊ VÀ DANH TỪ CHỈ SỰ VẬT

1. Nghĩa của các danh từ in đậm dưới đây có gì khác các danh từ đứng sau ?

- *ba con trâu*
- *một viên quan*
- *ba thúng gạo*
- *sáu tạ thóc*

2. Thử thay thế các danh từ in đậm nói trên bằng những từ khác rồi rút ra nhận xét : Trường hợp nào đơn vị tính đếm, đo lường thay đổi ? Trường hợp nào đơn vị tính đếm, đo lường không thay đổi ? Vì sao ?

3. Vì sao có thể nói *Nhà có ba thúng gạo rất đầy*, nhưng không thể nói *Nhà có sáu tạ thóc rất nặng* ?

Ghi nhớ

- Danh từ tiếng Việt được chia thành hai loại lớn là danh từ chỉ đơn vị và danh từ chỉ sự vật. Danh từ chỉ đơn vị nêu tên đơn vị dùng để tính đếm, đo lường sự vật. Danh từ chỉ sự vật nêu tên từng loại hoặc từng cá thể người, vật, hiện tượng, khái niệm, ...
- Danh từ chỉ đơn vị gồm hai nhóm là :
 - Danh từ chỉ đơn vị tự nhiên (còn gọi là loại từ) ;
 - Danh từ chỉ đơn vị quy ước. Cụ thể là :
 - + Danh từ chỉ đơn vị chính xác ;
 - + Danh từ chỉ đơn vị ước chừng.

III – LUYỆN TẬP

1. Liệt kê một số danh từ chỉ sự vật mà em biết. Đặt câu với một trong các danh từ ấy.
2. Liệt kê các loại từ :
 - a) Chuyên đứng trước danh từ chỉ người, ví dụ : ông, bà, cô, ...
 - b) Chuyên đứng trước danh từ chỉ đồ vật, ví dụ : cái, bức, tấm, ...
3. Liệt kê các danh từ :
 - a) Chỉ đơn vị quy ước chính xác, ví dụ : mét, lít, ki-lô-gam, ...
 - b) Chỉ đơn vị quy ước chừng, ví dụ : năm, mớ, đòn, ...
4. Chính tả (nghe – viết) : Cây bút thần (từ đầu đến dày đặc các hình vẽ).
5. Lập danh sách các danh từ chỉ đơn vị và danh từ chỉ sự vật trong bài chính tả trên.